

preračunano v dinarje. Nadaljnji pogoj je, da bo dotična zadruga ali društvo, ki si bo postavilo skladišče s pomočjo Prizada, isto uporabljalo vsaj deset let.

Podpore za gradbo sadnih sušilnic se pa bodo delile vsem, ki bodo za to podporo prosili, torej tudi zasebnikom, prednost pa bodo

seveda tudi tu imela društva in zadruge, kajti prošnje organiziranih kmetovalcev bodo imele prednost pred neorganiziranimi. Prošnje za podporo se morajo nasloviti na: Privilegirano izvozno društvo, Beograd, Obiličev venec 2. Prošenj ni treba kolkovati. Rok za vlaganje prošenj je do 1. oktobra 1940.

Novice iz domačih krajev

Mož in žena se smrtno zastrupila z gobami. V mariborski bolnišnici sta podlegla zastrupljenju z gobami drug za drugim 68 letni upokojeni železničar in hišni posestnik Ivan Cvetko iz Stranske ulice na Pobrežju pri Mariboru, in njegova 60 letna žena Neža. Cvetko je nabral v gozdu gobe, katere je pripravila žena za večerjo. Z zakoncema je večerjala tudi 32 letna žena delavca Gerliča, ki stanuje pri Cvetkovih. Gerličeva je ostala pri življenju, ker je mlajša in je njeno telo imelo več odpornosti napram zaužitemu strupu v gobah.

Hudo poškodovan od trama. Pri stavbeniku Ubaldu Nassimbeniju v Mariboru je zadela huda nesreča 47 letnega delavca Jožefa Godina, kateremu je priletel iz višine na glavo tram.

Pri padcu z drevesa si zlomil obe nogi. Vekoslav Muršič, 48 letni trgovec in posestnik pri Sv. Miklavžu v župniji Hoče pri Mariboru, si je zlomil pri padcu z drevesa obe nogi in se zdravi v mariborski bolnišnici.

Avtomobil podrl posestnico. V Sp. Dupleku pri Mariboru je podrl neki osebni avto 42 letno posestnico Ivanko Toplakovo iz Grajene, ki je obležala nezavestna in so jo prepeljali s hudimi poškodbami v mariborsko bolnišnico.

Bukev padla delavcu na hrbet. Pri podiranju je padla bukev na hrbet 32 letnemu delavcu Francu Rateju iz Pekar pri Mariboru. Rateja so oddali v mariborsko bolnišnico s poškodovano hrbtenico in počeno lobanjo.

Usodepoln padec z voza. Pri Sv. Rupertu v Slov. goricah je padel z voza 78 letni viničar Ivan Polanc. Pri padcu si je zlomil ključnico in levo nogo ter se zdravi v mariborski bolnišnici.

Pri padcu po stopnicah si zlomil tilnik in obležal mrtev. Avgust Mlakar, 45 letni gostilničar in mesar v Šoštanju, je obiskal sejm v Ptujju. Zvečer se je podal v krčmo na večerjo. Ko je bil na dvorišču, je hotela nesreča, da mu je spodrsnilo na prvi stopnici hodnika v klet. Padel je preko 15 stopnic in priletel v globočino tako, da je obležal nezavestno s prebito lobanjo in z zlomljenim tilnikom. Hitro poklicani zdravnik mu ni mogel pomagati

in Mlakar je kmalu umrl. Smrtno ponesrečeni zapuščala žena in štiri nepreskrbljene otroke.

Ponesrečil pri nalaganju hlobov. V Bukovcih pod Ptujem je nalagal hlobo 17 letni delavec Stanko Zmazek. Težak hlobo mu je padel na nogo in mu je popolnoma zdrobil. Hudo poškodovanega so prepeljali v bolnišnico.

Nogo si je zlomil pri padcu 32 letni posestnik Jakob Matijec iz Hudinje pri Vitanju.

Huda nesreča kolesarja. 47 letni Ivan Rogelj iz celjske okolice je padel s kolesa in si je poškodoval hrbtenico. V resnem stanju je bil oddan v celjsko bolnišnico.

Vlak poškodoval smrtnonevarno otroka. Dveletni Ivan Kladnik iz Št. Vida pri Grobelnem je šel ob železniški progi. Mimo vozeči vlak je otroka odbil in so ga našli nezavestnega ob progi. Otroka so pripeljali v celjsko bolnišnico s smrtnonevarnimi poškodbami na glavi.

Enajstletni fant se hudo opeknel pri streljanju. 11 letni sin železniškega upokojenca Peter Senegačnik iz Brezja pri Sv. Juriju pri Celju je streljal z možnarjem. Smodnik se je vnel in je fanta hudo opeklo po trebuhu. Ponesrečeni se zdravi v celjski bolnišnici.

Podlegla poškodbam. V Levu pri Celju je povozil savinjski vlak 54 letno Marijo Kodrin iz Polja ob Sotli, ki se je preživljala v zadnjem času kot dnarica v Arji vasi pri Petrovčah. Kolesa vlaka so odrezala Kodrinovi obe nogi. Prepeljali so jo v celjsko bolnišnico, kjer je podlegla prehudi poškodb.

Vlak povezil dva konja, voznik ostal živ. V noči na 7. avgust je zašel z vozom na nepojasnjen način med železniške zapornice pri prvi čuvajnici od postaje Dobova pri Brežicah 65 letni Franc Keržan iz Cundrovca pri Brežicah. Ko je bil voz na tiru, je pribrazil vlak, ki je ubil oba konja, voznik pa je ostal po srečnem naključju živ. Ista nesreča je doletela Keržana pred leti na Hrvaškem. V pozni noči je že enkrat zavozil na tir brez zapornic tik pred vlakom. Takrat mu je ubilo samo enega konja, njega pa je pognal sunek z enim konjem ter vozom ob železniško progo. Stari Keržan, ki je imel doslej veliko sre-

če, se peča z razprodajanjem apna na drobno, katerega razvažajo do Stubice na Hrvaškem.

Dve sreči v nesreči. V Stranica pri Konjicah je zadel radi prehitavanja mariborski trgovec Franc Soklič z osebnim avtomobilom v osebni avto moriborskega trgovca Nikolaja Zaharova. Sokličovo vozilo je vlekel s seboj Zaharovega kakih 24 metrov, nakar se je prevrnilo in zadelo ob obcestno drevo. Zaharov avto se je razbil na drobne kose, lastnik pa je ostal nepoškodovan. — Zadržo soboto zjutraj se je odrgala na Starem gradu pri Kamniku 1 m debela skala. Padla je na hišo v Podgori. Prebila je streho in strop v obeh nadstropjih. V času nesreče sta bila stanovalca pri zajutruku v kuhinji in se jima ni nič zgodilo.

Motociklist smrtno ponesrečil. Dirke z motornimi vozili sta se udeležila v Logatcu na motornem kolesu 20 letni mehanik Ivan Jerina in 20 letni trgovski pomočnik Ivan Pakiž iz Logatca. Na ostrem cestnem ovinku sta padla oba z motocikla in priletela z vso silo ob skale ter obležala nezavestna. Koj po nesreči so ju naložili na avto in prepeljali v Ljubljano. Jerina je umrl med prevozom, v bolnišnico je bil oddan samo hudo poškodovani Pakiž.

Smrtonosen padec s kolesa. Franc Žitnik, posestnik iz Sp. Drage blizu Stične na Dolenskem, se je vozil na kolesu v družbi prijatelja Osvalda Šlajpaha. Ko sta se peljala proti Mleščevem in sta se že bližala samostanski pristavi, je Žitniku spodrsnilo, padel je s kolesom vred v jarek. Šlajpah je šel pogledat in ni mogel obuditi prijatelja k zavesti. Poklicani zdravnik Žitniku tudi ni mogel več pomagati, ker si je prebil pri padcu senca, zlomil tilnik in je hitro nastopila smrt.

Pred 40 leti je bila slovesno posvečena veličastna cerkev Matere Milosti v Mariboru. Dne 11. avgusta je poteklo 40 let, kar je bila od blagopokojnega škofa dr. Mihaela Napotnika v navzočnosti 54 duhovnikov slovesno posvečena bazilika Matere Milosti v Mariboru. Od duhovnikov, ki so se udeležili slovesnosti posvetitve, živijo še sledeči gospodje: frančiškanska duhovnika p. Valerijan in p. Severin, kanonik in dekan Jožef Čížek v Jarenini, monsignor in upokojeni profesor Janez Ev. Vreže in duhovni svetovalec Jožef Čede, župnik v Studenicah pri Poljčanah.

Občine Fram, Hoče, Ruše in Šmartno na Pohorju so na dan otvoritve ceste Reka-Sveti Arah izročile načelniku okrajnega cestnega odbora g. Franju Žebotu diplomu častnega občanstva s sledečim besedilom: »Občine Fram, Hoče, Ruše in Šmartno imenujejo ob

kisik nalagajo v krvno barvilo mišic. Namen krvnega barvila je tak, da nabira kisik, a tujnjevo barvilo je tega še posebno zmožno. Kisik, ki se v njem nabere, zadostuje za četrt ure življenja pod vodo — če se žival ne giblje. Če se pa giblje, tedaj se kisik hitreje porabi, vendar pa zadostuje še vedno za šest minut. Toliko časa ne vzdrži noben človek pod vodo, kvečjemu s posebnimi pripravami.

Slavolok zmage v Parizu. Najlepši spomenik v Parizu je slavolok zmage. Načrte za ta slavolok zmage je napravil stavbenik Chalgrin po nalogu cesarja Napoleona leta 1806. Ta je hotel s tem kronati svoje velike uspehe na bojnem polju. Napoleon pa ni čakal trenutka, da bi s svojimi zmagoslavni-

Roger se je izzivalno smejal.

»Ali hočete vedeti za njeno ime?«

»Ne!« je naglo odgovoril mladenič. »Ne izgovorite njenega imena!«

»O, pač! Izgovoril ga bom!« se je zlobno zarežal Roger. »Ma...«

Dalje ni prišel. Preden je izgovoril drugo polovico imena, je že ležal na tleh. Z glavo je treščil ob pult. Prebledel je in iz desnega kota ust je pritekla kri. Toda četudi je bil udarec hud, se je Roger vendar kmalu pobral s tal. Bližal se je k Eriku. Z desnico je iskal samokres. Erik ga je z zaničljivim nasmeškom opazoval.

»Pusti, prijatelj! Zdi se mi, da te je padec prehudo pretresel in imaš negotovo roko. Če želiš, ti bom jaz izvlekel samokres.«

Nekdo se je škodoželjno zasmejal. Rogerjev obraz se je zlobno raztegnil.

»In vendar bom izgovoril tisto ime!« je zasikal.

V tem trenutku ga je Erik tako zgrabil, da mu je zmanjkalo sape.

»Roger,« je zagrmel nad njim, »pred temi možmi izjavljam, da si lopov! Zagotavljam te, da ne boš dolgo uganjal svojih lopovščin, ker bo kmalu odbila tvoja ura. Nasilnež si, revolverški junak, a to te ne bo rešilo. Eno ti rečem: če hočeš dočakati jutrišnji dan, ne izgovori tistega imena! Ne drzni si žaliti tisto dekle, ki je v primeri s teboj ko biser v primeri z blatom. Zajahaj in takoj

odjezdi iz tega kraja, drugače te bo morda tisto dekle — objokovalo. Tega pa nočem, ker bi zate bila prevelika čast vsaka solza, ki bi jo zate potočila.«

Pri tem ga je tako sunil, da se je Roger drugič zvrnil po tleh.

Toda to je že bilo preveč Aniti, še bolj pa Orlogi, kateremu se je smill in je menil, da mora na pomoč prijatelju. Vstal je od mize, pri kateri sta sedela samo še on in neki fant. To je bil Nard, ki je bil na slabem glasu. Nard je pozorno opazoval prejšnji prizor in njegov smehlaj je pričal o tem, da je užival nad Rogerjevim porazom. Ko pa je šel Orloga proti Eriku, mu je sledil. Orloga je sklonil glavo ko kak bik, ki hoče bosti, in je naglo skočil k Eriku.

»O, Orloga!« je hladno dejal Erik. »Čudim se!«

»Čemu se čudiš?« je zavpil Orloga in ne da bi čakal na odgovor, je s tako silo udaril proti Eriku, da bi še konja podrl. Anita je glasno zakričala, ali od radosti ali strahu, se ni vedelo, ker se je sklanjala nad Rogerja, ki je ležal na tleh. Udarec pa ni zadel. Erik se je naglo sklonil na stran in orjak je udaril po zraku. Zamah ga je potegnil za seboj in Orloga je omahnil. Preden se je mogel vzravhati, ga je sunil Erik čez pult. Ves bled je obležal na tleh.

Nard je opazoval dogodke. Ko je videl, da je Erik premagal že drugega nasprotnika, je segel po samokresu. Toda Erik je bil bolj hiter. Še preden je on mogel dvig-

priliki blagoslovitve in otvoritve velike ceste na Pohorje g. Franjo Žebota, načelnika okr. cestnega odbora v Mariboru, radi njegovih zaslug za začetek in dograditev ceste Reka-Sv. Arah za svojega častnega občana. To odliko mu damo tem raje, ker je imenovani posvetil vse svoje moči in energijo, da se je to lepo delo uresničilo. — Ivan Petek, župan v Framu; Anton Vernik, župan v Hočah; Ivan Ravnjak, župan v Rušah; Ivan Strehar, župan v Šmartnu na Pohorju.

Veliko in novo sadno skladišče. Na Frankolovem pri Vojniku bodo začeli graditi v kratkem splošno združeno sadno skladišče. Banske uprava je izdelala načrte. Prizad je dal 100.000 din podpore in tudi kmetijsko ministrstvo je obljubilo, da bo prispevalo v denarju. Gradbena dela bodo v kratkem pričela.

Primerjava vremena med letošnjim in lanskim julijem. Vremenska postaja na Teznu pri Mariboru je ugotovila po zapiskih, da tako hladnega, oblačnega in deževnega julija Maribor ne pomni, odkar ima vremensko postajo. Letošnji julij je bil mnogo hladnejši in deževnejši od lanskega. Najbolj toplo je bilo 26. julija, ko je kazal toplomer 29,2° C, najbolj hladen pa je bil zadnji dan v mesecu s komaj 7,6° C. Toplotno kolebanje je izredno visoko ter znaša 21,6° C. Vročih poletnih dni s 25 in več stopinjami je bilo v tem najbolj vročem poletnem mesecu letos samo 15. Povprečna julijska toplota je znašala 18,9, povprečna najvišja 24,1, povprečna najnižja pa 12,6° C. Lani je bila v istem mesecu povprečna najvišja toplota za 6,4, najnižja pa za 2° višja od letošnje. — Letošnji julij je bil zelo moker, saj je dosegla višina padavin v 18 deževnih dneh 147,7 mm, dočim je bilo lani v vsem mesecu juliju le 32,7 mm dežja. Na posamezen deževen dan je prišlo letos povprečno 7,2 mm, na vsak mesečni dan pa 4,8 mm padavin. Zelo deževnih dni s padavinami nad 10 mm je bilo šest, prednjači pa med njimi 27. julij, ko je padlo v Mariboru 23,4 mm dežja. Najbolj suha je bila še prva tretjina meseca, druga tretjina je bila najbolj sončna, tretja tretjina pa najbolj vroča in najbolj deževna. Niti enega popolnoma jasnega dneva ni bilo v preteklem mesecu, zelo malo oblačnih je bilo samo šest dni, prav toliko je bilo popolnoma oblačnih dni, ko se ves dan ni prikazalo sonce. Povprečno pa je bila ves mesec dobra polovica neba zadržana z oblaki. Tudi ni bilo v letošnjem juliju nobenega popolnoma brezvetrnega dneva.

Smrt metuljem! Pred dvema letoma so se pojavili pri nas celi oblaki škodljivih metuljev, in sicer tako zvanega kapusovega in globovega belina. Zlegli so na milijarde jajčec

na zeljnate rastline. Iz jajčec so prilezle gosenice, ki so popolnoma uničile zelje in povzročile večmilijonsko škodo. Letos je zopet vse polno metuljev-škodljivcev, katere še lahko uničimo, ker prevelikemu številu gosenic človeška roka ni več kos. Uničevanje gosenic je zelo težavno in neokusno. Kako je treba pobijati in uničevati metulje, za to opravilo je dalo posnemanja vreden zgled letos Medmurske. Tam je uničila šolska mladež od sedaj 110.000 raznih škodljivih metuljev, ki ležejo jajčeca najrajši na zeljnato rastlinstvo. Medmurski otroci so napravili veliko korist poljedelstvu in sadjarstvu ter jih naj posnema v tem oziru deca po vsej Sloveniji!

Dr. Hrovat Anton, ordinarij bolnišnice križniškega reda v Ormožu, ne bo ordiniral od 15. do 31. avgusta. 1152

Sanatorij v Mariboru: Tyrševa ulica 19, tel. št. 23-58, je najmodernejše urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja specialist kirurg dr. Černič. 23

Požari

V Stražgojncih na Dravskem poiju je vpepeli ogenj 70.000 din vredno domačijo posestniku Fr. Trčku.

V Hercegovščaku pri Gornji Radgoni se je pojavil ogenj na gumnu posestnika Jakoba Čančala. Z gospodarskim poslopjem vred je zgorela vsa za mlatev pripravljena pšenica. Škoda znaša 70 tisoč dinarjev.

V Škocjanu pri Mokronogu je začelo goriti v kozolcu dvojniki posestnika Jožefa Ruparja v Goriški vasi. S kozolcem vred je zgorelo več za mlatev pripravljenih voz ovs, spravljeno seno in gospodarsko orodje. Ogenj se je raztegnil še na svinjake, na gospodarsko poslopje in na gospodarsko poslopje sosedla Cveta. V nevarnosti je bila vsa vas. Rupar je oškodovan za 200.000 din, zavarovalnina pa znaša komaj 30.000 din, cvet pa za 130.000 din in sploh ni bil zavarovan.

V Laškem pri Celju je pogorela šupa g. Uran-karja.

V soboto, 3. avgusta, v zgodnjih popoldanskih urah je nenadoma izbruhnil ogenj v Nedelici v Prekmurju pri posestniku Marku Raj, p. d. Vožarovih ter je popolnoma uničil ostrešje stanovanjskega poslopja in ostale zgoritljive dele. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Sklepajo pa, da šo se radi močnejše kurjave, ker so pekli kruh, v dimniku vnele saje. Graje vredno pri tem ognju pa je dejstvo, da niso mogli uporabljati za gašenje brizgalne, ker je pokvarjena. Skrajni čas je, da merodajni oskrbe popravilo brizgalne!

Pri korpulentnih ljudeh se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenka voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katere se uporablja brez posebne dijetne. »Franz-Josefova« grenka voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Občinski sluga poveril znatno vsoto občanskega denarja. V občini Studenci pri Mariboru je vršil že dalje časa službo sluga 35 letni Josip Kolarič iz Studencev. Zaupano mu je bilo poverjanje raznih občinskih davščin pri obrtnikih. Pred nedavnim se je izkazalo, da je utajil Kolarič od oktobra 1939 do julija 1940 28.947 din občinskega denarja. V omenjenem času ni hotel dati kljub opozorilom nobenega obračuna z izgovorom, da je preveč zaposlen. Ko ga je občina ovadila orožnikom, je priznal poverbo, a tudi, da je denar nekomu posodil. Nepošteni sluga je bil predan sodišču.

Okradena trafika. Na Pobrežju pri Mariboru je izkopal nočni vlomilec z dvoriščne strani v trafiko Ane Potrčeve luknjo, se potegnil v notranjost in odnesel tobačnih izdelkov, znamk ter kolekov za 2650 din.

20 tolovajev sodelovalo pri roparskem umoru. Mirna vas Medribnik pri Sv. Barbari v Haložah je doživela v noči na 11. avgust strašen zločin, kateri je pretresel vse Haloze. Kakih 20 s sajam namazanih tolovajev, ki so bili oboroženi s samokresi, puškami, koži ter krampi, je vdrlo okrog polnoči v zidnico trgovke Julijane Debeljak v Medribniku. V zidnici, ki stoji kakih 300 metrov nad Debeljakovo domačijo, so se roparji napili, nakar so navalili na gostilničarko na dom. Razbili so okna in opremo po hiši. Streljali so kakor bi se vnela večja bitka. En strel je pogodil 50 letno Julijano Debeljak naravnost v rce in se je zgrudila mrtva. Njenega šestletnega sinčka Stanka je zadela šlira iz puške v levo stegno. Tolovaji so oropali iz blagajne 40.000 din, iz pisalne mize 300 din in iz 50 drobca. Skupen denarni plen znaša 40.357 din. Odnegli so za 800 din tobaka ter razne jestvine in izginili proti Hrvaški. Gre za ljudi od meje, ker so govorili hrvaško-cigansko mešanico. Bili bi lahko tudi cigani. Orožniki iz vseh Halož so na delu, da izsledijo kravce.

Roparski umor pri belem dnevu. Julijana Gosak, 52 letna preužitkarica na samotni Planini blizu Zreč pri Slov. Konjicah, je živeła na preužitku pri svojem sinu. Ko so prišli domači domov z dela v gozdu, so koj pogrešili staro mater. Pri vstopu v stanovanje so videli, da je vse premetano. Gosakovo so našli kmalu v kleti pod stanovanjsko hišo. Ležala je na tleh vsa v krvi, s presekanom lobanjo in poleg okrvavljena ročna sekirica, s katero je opravil neznanec strašno dejanje. Gosakova je dobila okrog enajstih predpoldne tri udarce s sekiro po glavi, nakar se je podal tolovaj v sobo in pobral 1580 din, obleko in še razne druge predmete ter zginil neznan kam. Truplo so raztelesili in pokopali pri Sv. Kuni-gundi. Preiskava je v polnem teku in je upanje, da bo storilec kmalu izsleden.

Zrtev pretepa. V Strojnem pri Rogatcu so se stekli fantje. V pretepu je dobil z nožem smrtno-nevarni zabodljaj posestniški sin Jernej Krivec iz Strojnega. Zabodena so oddali v celjsko bolnišnico v zelo resnem stanju.

Zgorel s kozolcem vred. Iz mariborske kaznilnice je pobegnil od dela tat in vlomilec Franc Lubej. Za njim je bila izdana tiralica, a so ga orožniki nekaj mesecev zaman zasledovali. Pred nedavnim se je odpravila patrulja treh orožnikov

ni oorožje, je cev Erikovega samokresa že zevala proti njemu in mladenič je zaklical:

»Proč s samokresom, drugače bom streljal!«

Ni še izgovoril zadnje besede, ko je že izbil z nogo Nardu samokres iz roke.

Med možmi, ki so iz vseh kotov opazovali borbo, so se zaslislali vzkliki začudenja.

Orloga se je medtem pobral s tal. Segel je za pas, a je zaman iskal samokres. Neumno je zijal za Erikom, ki se je počasi in previdno odmikal proti vratom. Med vrati se je obrnil in je pred Orlogo vrgel samokres, katerega mu je prej vzel in izpraznil. Smehljaje je dejal:

»Orloga, obdrži samokres za prihodnjič!«

Pastirji so vzklikali in ploskali, Erik pa je tekel h konju. Naglo ga je odvezal, zajahal in zdirjal v večerni mrak, ki se je medtem spuščal na okolico.

4.

Erikova domačija je ležala na drugi strani doline med nizkimi griči. Griče so pokrivala cedre in smreke, ob vznožju gričev pa so se razprostirali sadovnjaki. Hiša je bila iz lesa, pokrita z opeko. Bila je široka, prtilična stavba. Stene so bile zlatorumene, okna so krasile cvetlice.

Mladenič se je nasmehnil, ko je zagledal svoj prijazni dom. Iz dimnika se je kadilo.

»Ivanka je že pri ognjišču!« si je mislil Erik in je zaklical konju. Blisk je zahrzal in se spustil v hitrejši dir.

Jezdec je zavil na ozko stezo, ki je vodila skozi dve dvorišči. Na prvem dvorišču so bila gospodarska poslopja, na drugem pa je gospodovala hiša. Hlevi so bili odprti. Dvorišče je bilo polno konj in goveje živine. Žrebeta so veselo poskakovala in se podila ob ograjah. Govejo živino so spravljali pastirji na pašo.

Eden izmed pastirjev je opazil Erika. Veselo je zaklical:

»Dobro jutro, gospodar!«

V naslednjem trenutku je že bil pri konju in ga je prijel za uzdo.

»Dobro jutro, Slim!« je odvrnil Erik. »Ali je kaj novega?«

»Nič, gospodar! Ste naglo jezdili?«

»Ne preveč. Še kuril sem v gozdu in nekaj ur spal. Nisem hotel sredi noči priti domov.«

»Zdi se mi, da vas je nekdo prehitel.«

Erik ga je začudeno pogledal.

»Kaj to pomeni?«

»No, nekdo je prinesel vesti iz Brienove gostilne in je zelo prestrašil gospodično Ivanko.«

Erik je nejevoljno zagodel. Konja je izročil konjarju, ki je medtem pritekel iz hleva, in je odhitel proti hiši.

(Dalje sledi)

mi četami korakal pod slavalokom, ker je bil slavalok zmagaje dograjen šele trideset let kasneje. Slavalok stoji na najlepšem kraju Pariza, tam, kjer se križa 12 najlepših cest, med njimi tudi slovita Champs d'Elisee. Visok je 50 m, širok 45, globok pa 22 metrov.

Enooki, Jan Hus, slavni vodja čeških husistov, je bil slep na eno oko. Zanimivo je, da med slavnimi vojskovodji v zgodovini v tem pogledu on ni bil edini. Tudi Filip Macedonski, oče Aleksandra Velikega, je s samo enim očesom dovolj dobro videl, kje in kdaj se najbolje zmaguje. Slep na eno oko je bil tudi admiral Nelson in ruski general Kutuzov. Ali niso nekateri sodobni generali slepi na obe očesi?

v Spodnje Grušovje pri Šmarju pri Jelšah k Lubejevemu bratu, kjer se je zasledovani zadrževal v zadnjem času. Ko je Franc Lubej videl orožnike, se je skrnil na kozolec. Orožniki so Lubejevo skrivališče obkolili in ga pozvali na predajo. Ker pa Lubej ni ubogal, se je podal orožniški narednik na kozolec, da ga prime. Kakor hitro pa je pobegli kaznjenc uvidel, da mu je zastavljen vsak izhod, je zažgal kozolec in z njim vred zgorel. Narednik se je komaj rešil s skokom s kozolca. Od Franca Lubeja je preostalo po požaru samo zgozleno truplo. Lubeja dolžijo več tatvin, vlomov in še drugih zločinov.

Dva večja vlomna. V Artičah pri Brežicah so oplenili še neodkriti nočni vlomilci trgovino trgovca Jakoba Drnača. Vdrlji so skozi okno in so odnesli raznega blaga za 4000 din. — V Skofji Loki so se splazili v noči vlomilci v trgovino Ivana Guzelja skozi izložbeno okno, katerega so odprli s smrekovim drogom. Odnesli so iz glavne tobačne zaloge cigaret za 5520 din, iz trgovine pa 13 nalivnih peres v vrednosti 750 din in razne čokolade za 300 din. Raznega drugega blaga se pa niso dotaknili.

Družinska žalogra. V Predosljah pri Kranju na Gorenjskem se je zgodil v družini premožnega posestnika Franca Dolharja zločin, ki je pretresel vso okolico. Pri Dolharjevih sta počila ob eni ponoči dva strela. Domača hči je planila iz hiše v vas klicat sosedo na pomoč, ker da so napadli Dolharjeve tolovaji. Ko so prihitali sosedje, so našli na postelji v krvi 70 letnega gospodarja Dolharja. Stari je še dihaval in je hitel najstarejši sin France v Kranj po zdravnika ter je obvestil spotoma o žalostnem dogodku orožnike v Pre-

dosljah. Zdravnik je ugotovil, da je predrla kroglja iz samokresa gospodarju Dolharju glavo nad ušesom. Malo je upanja na okrevanje, a kljub temu so smrtnonevarno obstreljenega očeta prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Orožniki so pričeli z zasliševanjem domačih. Mlajši 30 letni sin Tone je znal edini povedati, da gre za roparski napad. Tolovaj je streljaj najprej na mirno spečega očeta, nato pa je oddal še nanj strel v njegovi sobi, o čemer priča luknja na zofi. Ker se je zdelo orožnikom Tonetova izpoved sumljiva, so ga trdneje prijel in je priznal, da je sam ustrelil očeta. Po oddanem strelu v očetovo glavo se je umaknil v svojo sobo, ustrelil v zofi in začel vpiti, da gre za razbojniški napad. Medtem ko sta telkali mati in sestra prestrašeni po sobi, je sam stekel na žago, spustil vodo, na kar je razsvetlila domača elektrika vso hišo. Spotoma je še zakopal samokres na vrtu. Dolharjevi posedajo poleg posestva žago, mlin ter lastno elektrarno. Sin Tone je na glasu poštenega ter delavnega fanta. Preiskava bo že dognala razloge za grozno dejanje. — Stari Dolhar je čez par dni podlegel poškodbam v bolnišnici, ne da bi se prej zavedel.

Za 16.000 din ukradenih kolekov. Na Tyrševi cesti v Ljubljani sta prišla drug za drugim v trafiko Ivane Dolarjeve dva lepo oblečena neznanca. Eden je zahteval cigarete, drugi nemški časopis. Prvi kupovalec je vzel iz žepa zdravilni prašek, ga použil in prosil trafikantinja za kozarec vode. Prodajalka je stopila v kuhinjo po vodo in ko se je vrnila, tujecev ni bilo nikjer in z njima vred je izginila mapa, v kateri je bilo za 16.000 din raznih kolekov.

Ljudje, varujte se mešetarjev!

Letošnje leto nam je Bog dal nekaj sadja. Spomladi ni bilo sicer najugodnejše vreme, ko je drevje cvetelo, vendar so vsaj nekatere sorte dobro obrodile. Ravno, ker sadna drevesa niso tako polna, so sadeži toliko lepši in debelejši, kjer seveda toča ni že opravila svojega. Po količini sadja ne bo bogve kaj dosti. Sadna trgovina za rane vrste se je že začela. V Slovenskih goricah so se sukala cene od 2 do 2.50 din.

Opažamo pa nekaj pri tej sadni trgovini, kakor žalibog še marsikje drugje. Na to sadno trgovino so se vsipali razni mešetarji, prekupci vseh vrst, kakor se vsujejo pridne čebele na ajdo ob dobri paši, oziroma, še bolj povedano, kakor lačne kobilice na zelene travnike, da jih osušijo in ogrizejo, kolikor se le da. So to ljudje, ki jim drugače ni za nobeno delo, ampak le za lahek in navadno tudi nepošten zaslužek.

Kako smo oblagodarjeni z mešetariskim zardom, bo najbolj jasno, če vam povemo, da v malem kraju v Slov. goricah kar na 11 mestih prekupujejo sadje. Dobro se ti ljudje razumejo na svoj posel. Za vabo ponudijo ka-

ko paro več, skrbno pa se ogibljejo javne tehtnice, da bi jim ta ne zmešala nepoštenih računov. Raje tehtajo na svoje »tehtnice« na malo, vsako košaro posebej, da je dobiček pri vsaki posamezni košari bolj gotov. Da pri tem pride do razburljivih prizorov, ki so vse prej kakor lepi, se razume. Tudi niso ti ljudje tako izbirični in ne gledajo toliko na kakovost sadja, dobro jim je vse, tudi zeleno sadje, samo da se čimveč zasluži, pri tem pa zopet trpi ugled našega sadja.

Kmetje, kje je naša stanovska zavest tudi v tem oziru! Kako dolgo se bodo še razni nepoštenjaki igrali s sadovi žuljev naših rok?

Pač lepe in hvaležne naloge še čakajo naše kmečko združništvo!

Sodoben človek je sebičen in površen brezdomec, ki ne pozna drugih vzorov nego nizkotočno uživanje in polno denarnico.

Dr. Jože Jeraj v knjigi »Slovenci in Jugoslavija«, ki se dobi v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptujju za 2 din.

Mogočni Jurij

Povest iz domačih hribov

Preden se je hlapec spravil, se je Tilka še pomenila z njim in mu še naročila, kar se ji je zdelo potrebno. Nato je jela otroka pripravljati na sprejem svetih zakramentov, ki mu jih bo duhovnik danes podelil. Njegova duša bo postala bela ko sneg in postal bo podoben angelčku in v srce mu bo prišel sam Jezušček in mu bo prinesel srečo, kakor je ni večje na zemlji; le rad mora imeti Jezuščka. Na kratko ga je spomnila glavnih verskih resnic in mu je molila kratke molitvice. Deček, ki je že dve leti hodil v šolo in je bil bister in brihten, jo je pazljivo poslušal in je potihoma molil za njo.

Ko so čez eno uro prišli gospod z Najsvetejšim, so našli otroka že tako dobro pripravljenega, da jim je bilo treba le še nekaj malega dodati. Čudili so se skrbnosti in preudarnosti, s katero je nova Končnikova gospodinja znala vse tako lepo urediti...

Z nenavadnim razumevanjem in očitnim veseljem je sprejel Tonček telo Gospodovo. Potem je obležal tiho, obraz se mu je razvedril, kaplan pa so ga dali v sveto poslednje olje. V kotu je klečal Končnik in si z rokami

Kratke tedenske novice

Radi odstopa Dobrudže Bolgariji sta se načelno sporazumeli romunska in bolgarska vlada. Tozadevna podrobna pogajanja so se pričela dne 11. avgusta.

Po želji romunskega kralja Karola, ki hoče pospešiti pogajanja in sporazum z Bolgarijo glede Dobrudže, sta se sestala 10. avgusta v nekem kraju ob Črnem morju romunski kralj Karol in bolgarski kralj Boris.

Zadnje nedelje se je vršila po soglasnih poročilih iz Londona in iz Berlina nad Rokavskim prelivom doslej največja letalska bitka. Nemci poročajo, da so zbili v dveh spopadih 89 angleških letal, sami pa jih izgubili 14, Angleži pa pravijo, da so uničili okoli 60 nemških letal, sami pa jih pogrešajo 26. V teh bojih je sodelovalo na vsaki strani okrog 400 letal. Tudi v ponedeljek se je vršila velika bitka istotam.

Angleško ministerstvo za deželno varnost je objavilo, da je bilo od nemških letalskih napadov meseca julija v Angliji ubitih 258 ljudi, od teh 178 moških, 57 žensk ter 23 otrok izpod 16 let. Hudo ranejnih je bilo 351 ljudi.

Ker pišejo angleški listi o bombardiranju Rima, odgovarjajo italijanski z grožnjo, da bodo v tem primeru italijanska letala bombardirala London in tudi druga angleška mesta.

Sin bivše avstro-ogrsko cesarice Zite, nadvojvoda Robert, se je javil v službo pri angleški vojski.

V Piazenci v Italiji je prišlo do strahovite eksplozije v veliki tovarni za izdelovanje streliva. Tovarna je čisto razdejana. Ubityh in ranjenih je zelo veliko ljudi.

Ameriške Združene države bodo posegle v vojno po ruski sodbi proti koncu. Usoda Anglije ne povzroča Zedinjenim državam veliko skrbi, ker so prepričane, da se bo mogla upirati vsaj tako dolgo, da se bodo one popolnoma pripravile na poseg v vojno. Združene države žele zato dolgo vojno, da si z njo zagotovijo v bodočnosti čim večji vpliv.

Ameriški dobro obveščeni krogi izjavljajo, da so iz najverodostojnejših inozemskih virov dobili vest, da je francoska vlada v Vichyju odredila, da se francoske čete uprejo, če bi Japonci izvršili napad na francosko vzhodnoazijsko kolonijo Indokino.

Ameriški predsednik Roosevelt je izdal poseben proglas, v katerem poziva vse Američane, naj se udeležijo v čim večjem številu molitev za svetovni mir. Molitve bodo trajale devet tednov.

Hoover, bivši predsednik Združenih ameriških držav, je začel z angleško in nemško vlado pogajanja za proučitev možnosti odpošiljatve hrane v Nizozemsko, Belgijo, Poljsko in Norveško. Komisija je ugotovila, da grozi 18 milijonom ljudi v teh državah lakota.

Dobiček 400 ameriških industrijskih podjetij, ki izdelujejo strelivo, orožje ter letala, znaša letos 2.280.000.000 dolarjev. Nekaterim vojna nese lepe dobičke!

Po vsej Japonski se nadaljujejo protiangelske demonstracije, ker so se izjavili vsi poskusi, da bi prišlo med Anglijo in Japonsko do sporazuma.

Ameriški inženir in prva morská mina. L. 1776. je izbruhnila sedemletna vojna med Američani in Angleži. Istega leta je napravil hrabri Američan David Bushnet prvo vozičjo s podmornico, ki jo je sam zgradil. V njujorški luki je bil usidran tedaj angleški vojni brod »Cagle«, ki je s topovi grozil mestu in pristaniškimi napravam. Bushnet se je odločil ladjo napasti. Napolnil je sod s 75 kg smodnika, ga privezal na svojo podmornico in se v varstvu teme bližal ladji. Sod je imel pripravljen zažigalec. Bushnet je nameraval pridrčiti svojo »mino« k angleški ladji, toda ker je bilo morje zaradi visoke plime razburkano, se mu je mina izmuznila iz rok. Bushnetu ni kazalo drugega, kot da se je moral oddaljiti

16 podpiral glavo. Tilkinim očem ni ušlo, da ga je sveto opravilo silno prevzelo.

Ta večer je bilo videti, da je otroku odleglo. Ponoči pa se je obrnila bolezen na hudo in od ure do ure je bilo huje. Mlado življenje pa se je uporno branilo smrti. Ves drugi dan in vso naslednjo noč je deček stokal in se dušil. Strašno je bilo Končniku, ko je gledal otrokovo trpljenje in videl, da ne more pomagati. Ni pa se mogel v srcu nahvaliti, da je bila mati pri otroku. Nežna materina roka je znala vse drugače kakor njegova okorna in nerodna. Rahlo je dvigala otroku glavo, previdno mu je brisala pot s čela, mu hladilno pahljalo in mu na vse načine skušala lajšati bolečine; vse, kar je storila, je navdihala materinska ljubezen, ki jo je tudi otrok očitno občutil, kajti večkrat se je ozrl nanjo z ljubečim pogledom. Da na smrt bolni otrok ni bil brez ljubeče matere, to je bila Končniku največja tolažba.

Drugo noč sta Jurij in Tilka spoznala, da ni več pomoči in da se Tončkovo življenje bliža kraju. Otroek je le še potihoma ječal, obraz mu je postal temnorjav, nosnici sta se mu drgetaje odpirali in zapirali. Kljub temu je Tilka Juriju zopet velela, naj gre in naj se spočije. Jurij se je branil, naslonil pa se je za mizo v kot in nekoliko zadremal. Tedaj je čul, kako je mati govorila otroku:

»Tonček, kmalu pride Jezušček. Peljal te bo k angelčkom v nebesa. Tam bo lepo. Ančka je tudi tam. Reci